

HEYDƏR ƏLİYEV İRSİNİN ÖYRƏNİLMƏSİNDƏ KİTABLARIN ƏHƏMİYYƏTİ

SÜLEYMANOV R.İ.

*BDU, Kitabşünaslıq və Nəşriyyat işi
kafedrasının dosenti, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru*

Məqalədə Azərbaycan elmini, mədəniyyətini və ədəbiyyatını dərindən bilən, onu böyük məhəbbətlə sevən və yüksək qiymətləndirən, xalqımızın ümummilli lideri, müstəqilliyimizin memarı, dünya şöhrətli ictimai-siyasi və dövlət xadimi Heydər Əliyevin Azərbaycan kitab mədəniyyəti, kitabçılıq işi, kitab və onun nəşri məsələləri ilə əlaqədar dahiyənə və müdrik fikirləri, qayğısı, eyni zamanda onun zəngin irsi və ulu öndərə həsr olunmuş fundamental kitablar və tədqiq edilmişdir.

Ulu öndərin həyatımızın bütün sahələrini əhatə edən fundamental elmi-nəzəri irsinin daim araşdırılmasına, öyrənilməsinə geniş yer ayrılmış və bu məsələlər ardıcılıqla təhlil olunmuşdur.

Açar sözlər: Ümummilli lider, kitab mədəniyyəti, dövlət atributları, fundamental kitablar, miniatür nəşrlər, albom-kitablar.

Heydər Əliyevin zəngin irsinin öyrənilməsi və təbliği bütün Azərbaycan xalqının ümdə istəyidir.

Ulu öndər Heydər Əliyevin nəzəri irsi milli sərvətimizdir və biz bu qiymətli irsi zaman-zaman öyrənməli, dövlətçiliyimizə və həyatımıza tətbiq etməliyik. Bu istiqamətdə bir çox dəyərli əsərlər yazılıb. Akademik Ramiz Mehdiyev tərəfindən Heydər Əliyev irsinin tədqiq metodologiyası və araşdırmaların strategiyası işlənilib hazırlanmışdır.

2007-ci ildə "Azərənşr" tərəfindən çap olunmuş Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Ulu öndər Heydər Əliyevə ithaf olunmuş "Azərbaycanıma inanırdım" kitabının nəşriyyat annotasiyasında deyilir: "Bu kitab Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin dörd il ərzində rəhbərlik etdiyi ölkəsi, onun uğurlu inkişaf yolu, respublikanın bugünkü həyatı haqqında parlaq, dərin və obrazlı söhbətdir. Kitabda Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev haqqında faydalı və çox maraqlı məlumatlar öz əksini tapmışdır".

Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev kitabın "Nəticə"sində qeyd edir ki: "Mən tez-tez Franklin Ruzveltin bir kəlamını xatırlayıram. Atam bu ABŞ prezidentinə heyran idi. Ruzvelt demişdir: "Bizim qurduğumuz dünya amerikalı, yaxud rus, fransız, Çin dünyası olmaya bilər... O, bütün ölkələrin ümumi səylərinə əsaslanan dünya olmalıdır"

Ruzveltin fikrini tamamlayaraq əlavə edim ki, bizim qurduğumuz Azərbaycan bütün insanların söylərinə əsaslanan ölkə olmalıdır. Ümid edirəm ki, mənim kitabım bir-birimizlə məhz belə münasibətin qurulmasına töhfədir.

Mən inanıram ki, bu kitab hələ başa çatmamışdır. Başa çata da bilməz. Onun qalanını zaman, həyat özü yazacaq, dəqiqləşdirəcək. Və məqsədlərimizə çatmağa kömək edən gündəlik işimiz yazacaq. Bu kitabın səhifələrində o məqsədlər barədə söz açdım.

Güman edirəm ki, bu kitabın oxucusu yer kürəsinin istənilən yerində olduğu kimi, Azərbaycanda da dəyişikliklərin asanlıqla başa gəlmədiyini gördü."

2004-cü ildə "Azərnəşr" tərəfindən nəşr olunub oxuculara təqdim olunan "Dünyanı heyran qoyan insan" kitabında dünyanın görkəmli siyasi və dövlət xadimlərinin, diplomatlardan, ədəbiyyat, elm, mədəniyyət və incəsənət xadimlərindən tutmuş biznes nümayəndələrinə, jurnalistlərə qədər ən müxtəlif peşə sahiblərinin otuz ildən çox siyasi hakimiyyətin zirvəsində olan ümummilli liderimiz, xalqımızın dahi oğlu Heydər Əliyev haqqında fikirlərinin bir hissəsi toplanmışdır. Müəlliflər qeyd edirlər ki, "ümidvarıq ki, bu materiallar Heydər Əliyev şəxsiyyətinin əzəmətinin, müasir tarixdə onun müstəsna rolunun daha dolğun və dərinə dərk olunmasında indiki və gələcək nəsillərə kömək edəcəkdir." [1, s. 376]

Kitab akademik Ramiz Mehdiyevin rəhbərliyi ilə çap olunmuşdur. Bu fundamental kitabın tərtibçi redaktorları Aslan Aslanov, Vaqif Musayev və Dağbəyi İsmayılovdur.

Ulu öndər Heydər Əliyev haqqında bədii əsərlər, sənədli oçerklər, elmi məqalələr çox yazılıb. Bu böyük insanın şəxsiyyətinin və gördüyü işlərin miqyası o qədər genişdir ki, onun öyrənilməsi üçün elmdə ayrıca bir istiqamət yaratmaq vaxtı gəlib çatmışdır. Bu əsərlər arasında Azərbaycanın tanınmış yazıçı-publisisti Milli Məclisin deputatı Elmira Axundovanın "Heydər Əliyev. Şəxsiyyət və zaman" çoxcildli roman-tədqiqatı xüsusi yer tutur. 2013-cü ildə müasir dövrün görkəmli dövlət və siyasi xadiminin, Azərbaycan xalqının ümummilli liderinin çoxcəhətli həyat və yaradıcılığına həsr olunmuş bu fundamental əsərin son beşinci və altıncı (iki hissədə) kitabları çapdan çıxmışdır. Kitab nəinki Azərbaycanda, həm də onun hüduqlarından kənar da böyük oxucu auditoriyası qazanmışdır ki, bu da həm Heydər Əliyevin qeyri-adi şəxsiyyətinə çox böyük maraqlardan, həm də romanın danılmaz ədəbi-bədii məziyyətlərindən irəli gəlir. Rusiya Milli Kitabxanasında, Sankt-Peterburqdakı Tavriya Sarayında, Ukraynada və Türkiyədə ilk dörd cildin təqdimatı keçirilmişdir. Romanın beşinci kitabı "Naxçıvan dönüşü" adlanır. Bu kitab Heydər Əliyevin tərcümeyi-halında "Naxçıvan dövrünə" həsr olunmuşdur və 1990-cı ilin iyulundan 1993-cü ilin iyununadək olan zaman kəsiyini əhatə edir. Müəllif kitabı ön sözündə oxucuya müraciətində yazır ki,

bu nəinki Naxçıvan Muxtar Respublikasının, həm də bütün Azərbaycanın tarixində ən mürekkəb, həmçinin ən əlamətdar dövrlərdən biridir.

...Öz həyatının başlıca kitabını yazmaq səadəti hər yazıçıya nəsib olmur. Bu Elmira Axundovaya nəsib olmuşdur. Müəllif kitablarından birinin müqəddiməsində yazır: "Bəzən məndən soruşurlar: "Heydər Əliyev haqqında daha nə qədər yazacaqsınız?" Açıq etiraf edirəm: "Yəqin ki, bütün həyatım boyu". Təəccüblü heç nə yoxdur. Axı, rus tarixçisi Rudolf İvanovun qeyd etdiyi kimi "...dahi insanlarda bir çox öyrənilməmiş keyfiyyətlər olur, onların aşkara çıxarılmasına və ifadə olunmasına zaman və insanlar kömək edəcəkdir." [14,s.2]

Müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, dünya şöhrətli siyasi xadim bütün dövrlərin dühası, xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev həyatının və fəaliyyətinin bütün dövrlərində Azərbaycan kitabına böyük qiymət vermiş və onun inkişafına, tərəqqisinə qayğı ilə yanaşmışdır.

Bəşəriyyətin ən nadir tarixi şəxsiyyətlərindən olan ulu öndərin həyat və fəaliyyətinə, zəngin və çox qiymətli irsinə zaman-zaman filosoflar, mədəniyyətşünaslar, dilçilər, tarixçilər, ədəbiyyatşünaslar, kitabxanaşünaslar, kitabşünaslar, sosioloqlar, iqtisadçılar və b. sahələrdən olan alimlər, yaradıcı ziyalılar ona və əsərlərinə fundamental monoqrafiyalar, elmi əsərlər həsr etmiş və bu iş minilliklər boyu davam etsə belə, onun zəngin irsinin gələcək nəsillərə çatdırılması işində mühüm əhəmiyyət kəsb edəcəkdir.

Ümummilli lider Heydər Əliyev demişdir: "Kitab nəşri hər ölkənin, hər xalqın mədəniyyətində, ümumiyyətlə, mənəvi, ictimai həyatında çox görkəmli yer tutur. Hər birimiz ilk növbədə ancaq kitab vasitəsilə təhsil almış, elmlərə yiyələnmiş, həyatda yaşamağa, fəaliyyət göstərməyə hazırlaşmışıq. Ona görə də hər birimiz kitablara borcluyuq. Həm kitabları yazıb-yaratmaq həm də onları nəşr etmək əsas vəzifələrimizdən biridir. Bunun üçün mümkün olan bütün tədbirləri görməliyik. Mən respublikanın prezidenti kimi bunu əsas vəzifələrimdən biri sayıram. Doğrudur, indiki ağır sosial-iqtisadi böhran dövründə, respublikamızın iqtisadiyyatında yaranmış çətinliklərlə əlaqədar və başqa ölkələrlə əlaqələrin məhdudlaşdığı bir vaxtda nəşriyyat işi çətinliklərlə qarşılaşır. Bu təbiidir. Ancaq biz bu çətinliklərin qarşısını almalıyıq, bunun üçün yeni-yeni yollar axtarmalıyıq.

Eyni zamanda yazılan kitabların nəşr olunmasının qayğısına qalmalıyıq. Bilirəm ki, yazılanlar və yazmaq istəyənlər çoxdur. Bu adamlar-alimlər, yaçılar, mədəniyyət xadimləri yazılarının bir çoxunu çap etdirə bilmirlər. Bu çətinliyi hamımız dərk etməliyik. Ancaq bununla kifayətlənmək olmaz. Hər bir çətinlikdən çıxış yolu tapmalıyıq, özü də bu yolu birlikdə axtarmalıyıq. Dövlət də bütün imkanlardan istifadə edəcəkdir. Ancaq ayrı-ayrı cəmiyyətlər,

təşkilatlar, iş adamlarımız da bu işə qoşulmalıdır. Arzu edirəm ki, bu tövsiyənin əməli nəticələri olsun”.

Ulu öndərin ideyaları kimi bu arzusu da onun layiqli davamçısı möhtərəm prezident İlham Əliyevin uğurlu siyasəti sayəsində beynəlxalq standartlar səviyyəsində həyata keçirilmişdir. Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva ulu öndərin bu arzusunun qısa zamanda reallaşmasını nəinki respublikamızda, o cümlədən bütün dünyada təmin etdi.

Əməkdar elm xadimi, professor Abuzər Xələfov “Heydər Əliyev və Azərbaycan kitabxana işi” adlı fundamental monoqrafiyasında bu tarixi çıxışı belə xarakterizə edir: “Heydər Əliyevin böyük proqram əhmiyyətinə malik olan bu çıxışı müstəqillik dövründə nəşriyyatların qorunub saxlanılmasına imkan verdi. Hakimiyyət böyük çətinliklə olsa da dövlət nəşriyyatlarına müəyyən qədər vəsait ayırır, özəl nəşriyyatların yaranmasına şərait yaradırdı. Dövlətin həyata keçirdiyi bu siyasət özünü doğrultdu, ölkədə özəl nəşriyyatların böyük şəbəkəsi yarandı. Ölkədə senzuranın ləğvi kitab çapı işində hər cür ideoloji maneəni aradan qaldırdı. 90-cı illərin əvvəllərində kitab çapı sahəsində baş verən böhran təcridən aradan qalxdı”.

Əməkdar elm xadimi, professor Yaqub Mahmudov “Heydər Əliyev – ümumdünya tarixinin azərbaycanlı dahisi” əsərində yazır: “Tarix yalnız dahi şəxsiyyətlərin nurlu əməlləri sayəsində nəsillərin yaddaşına həkk olunur. Azərbaycan xalqı dünya tarixinə neçə-neçə böyük mütəfəkkirlərlə yanaşı Cavanşir, Babək, Şəmsəddin Eldəgiz, Məhəmməd Cahən Pəhləvan, Qızıl Arslan, Uzun Həsən, Şah İsmayıl Xətai, Nadir şah kimi qüdrətli dövlət xadimləri də bəxş etmişdir.

Əsrlər keçdikdən sonra – XX yüzillikdə xalqımız daha bir dahi şəxsiyyət yetirdi. Dünyanın Atatürk, Vaşinqton, C.Nehru, De Qoll kimi nadir tarixi simaları sırasında Heydər Əliyev şəxsiyyəti öz layiqli yerini tutdu” [16, s.335].

Millət vəkili, professor Yaqub Mikayıl oğlu Mahmudovun (Mahmudlu) “Heydər Əliyev ideyalarının zəfər yürüşü” kitabı 2011-ci ildə “Təhsil” nəşriyyatı tərəfindən çap olunmuşdur. Kitabda Heydər Əliyev şəxsiyyəti, onun zəngin irsinin və ideyalarının davamçısı olan Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən daxili və xarici siyasəti və bu siyasətin uğurları Azərbaycanın dövlətçilik tarixi fonunda araşdırılır. Əsərdə Ulu Öndərin doğma xalqına bəxş olunmuş ömür yoluna “Azərbaycanın dövlətçilik tarixindən”, “Azərbaycan dövlətçiliyinin xilaskarı”, “Ötən minilliklərin tarixinə Heydər Əliyev baxışı və ya tariximizin dirçəliş konsepsiyası”, “Qurtuluş mübarizəsinin qalibi”, “Yeni Azərbaycan Partiyasının banisi, Yeni Azərbaycanın qurucusu”, “Ata Yurdumuzun Atatürkü” adlanan ayrıca başlıqlar həsr olunmuşdur. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi böyük quruculuq və abadlıq işləri, xalqımızın parlaq gələcəyinə istiqamətlənmiş islahatlar

proqramı və milli təəssübkeşlik fəaliyyəti kitabın “Heydər Əliyev – zaman və məkan anlayışlarından ucada duran azərbaycanlı dahi” və “Heydər Əliyev ideyalarının zəfər yürüşü” bölmələrində tədqiq edilmişdir.

Kitab Heydər Əliyev irsini, onun inkişaf strategiyasını müasir mərhələdə uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin fəaliyyətini öyrənən tarixçilər, həmçinin geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulmuşdur. Kitabın elmi redaktoru tarix elmləri doktoru, professor Əli Həsənovdur.

Bu gün dahi liderin xatirəsinə onlarca sanballı kitablar həsr olunur, Heydər Əliyev irsi öyrənilir və təbliğ edilir, gələcək nəsillərə ötürülür.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin nəşr etdiyi “Heydər Əliyev və mədəniyyət” (üç cildlə) kitabında Heydər Əliyevin 1969-2003-cü illərdə Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrdə Azərbaycanın mədəniyyət, incəsənət və ədəbiyyat xadimləri – yazıçı, şair, rəssam, heykəltəraş, memar, xanəndə, bəstəkar, aktyor və s. ilə çoxsaylı görüşləri, yubiley mərasimində sənət adamları ilə onların öz sənət dilində söhbətləri, ədəbi-mədəni irsimiz haqqında çıxış və nitqləri toplanmışdır. Bu zəngin materiallar bir tərəfdən Heydər Əliyevin ədəbi-mədəni mənəvi dəyərlərimizə sıx bağlı olmasını, ardıcıl nümayiş etdirirsə, ikinci tərəfdən dövlətimizin müstəqillik tarixini yaradan Heydər Əliyevin yüksək intellektə, dərin zəkaya, fenomenal bədii təfəkkürə və təəyyülə, geniş dünyagörüşünə malik olduğunu sübut edir [18, s.536].

“Görkəmli adamların həyatı” seriyası ilə Viktor Andriyanovun və Hüseynbala Mirələmovun “Heydər Əliyev” kitabı “Nurlan” nəşriyyatı tərəfindən 2008-ci ildə nəşr olunmuşdur.

Heydər Əliyev Sovet İttifaqı hökumətində ikinci şəxs və Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun üzvü idi. Qərəzli və ədalətsiz istifadədən sonra o, böyük siyasətə qayıtmağa və doğma Vətəni müstəqil Azərbaycana rəhbərlik edib onu bəlalardan qurtarmağa özündə güc tapdı. Yazıçılar Viktor Andriyanov və Hüseynbala Mirələmov arxiv mənbələrində, Heydər Əliyevin yaxınlarının və doğmalarının, silahdaşlarının və yoldaşlarının xatirələrinə əsaslanıb, bu böyük şəxsiyyət haqqında dolğun və müfəssəl məlumat verirlər.

Yazıçı Hüseynbala Mirələmov araşdırmalarını davam etdirərək, kitabın rus dilində ikinci nəşrinin Azərbaycan dilində tərcümə edilmiş bu nəşrinə bir sıra yeni, sənədli materiallar əlavə etməklə əsəri daha da zənginləşdirmiş və bu dahi şəxsiyyətin gerçək, bitkin obrazını oxuculara çatdırmağa çalışmışdır.

Kitabda Heydər Əliyevin ailə arxivindəki, Naxçıvandakı Heydər Əliyev muzeyinin, Heydər Əliyevin şəxsi fotoqrafları R.Bağirovun, Y.Qrabilinin “Trud” qəzetinin və müəlliflərin arxivlərindəki fotosəkillərdən istifadə olunmuşdur [19, s.562].

Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü, kimya elmləri doktoru, professor Vaqif Abbasov “Liderlik fəlsəfəsi” kitabında liderlik haqqında olduqca maraqlı fikirlərini sistemli şəkildə oxuculara təqdim edir.

Azərbaycana rəhbərlik etdiyi 34 il ərzində ölkənin hərtərəfli inkişafına, tərəqqisinə nail olan, onu bütün dünyaya tanıdan, müstəqil Azərbaycanın qurucusu, dövlətçiliyimizin qarantı, ümummilli liderimiz Heydər Əliyev fenomeninin sosiologiya və politologiya elmində liderliyi müəyyənləşdirən 21 qanuna əsasən məharətlə tədqiqi kitabın ana xəttini təşkil edir. Müəllif Heydər Əliyevin titanik fəaliyyətini tarixin prizmasından keçirərək onu dünyanın tanınmış siyasətçiləri, sərkərdələri və dahi şəxsiyyətləri ilə müqayisəli şəkildə təhlil və tədqiq edir.

Vaqif Abbasov Heydər Əliyevin siyasi kursunu ləyaqətlə davam etdirən İlham Əliyevin xalqın etimadını qazanaraq prezident seçilməsinin də qanunauyğunluq olduğunu elmi və məntiqi əsaslarla hərtərəfli təhlil etmişdir [20, s.204].

“Heydər Əliyev və Milli-mənəvi dəyərlər” kitabı 2011-ci ildə nəşr olunmuşdur. Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin uzun illər rektoru olmuş, Əməkdar incəsənət xadimi filologiya elmləri doktoru, professor Timuçin Əfəndiyevin bu kitabı ulu öndər, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin çoxcəhətli mədəniyyət nəzəriyyəsinin təhlilinə həsr olunmuşdur. Müəllif tarixilik prinsipinə əsaslanaraq dünya şöhrətli siyasi xadimin mədəniyyət konsepsiyasını şərh etməyə çalışır. O, belə bir fikri metodoloji əsas kimi götürür ki, Heydər Əliyev istər çoxəsrlik zəngin ədəbiyyatımız, istərsə də qədim və bədii cəhətdən kamil mədəniyyət və incəsənətimizin ayrı-ayrı sahələrindən bəhs edərkən bütün bunlara dövlətçilik nöqteyi-nəzərindən, azərbaycançılıq fəlsəfəsinin məxəzləri kimi yanaşmışdır.

Kitabda ulu öndərin milli-mənəvi xəzinəmiz olan adət və ənənələrimiz, dini inanclarımız, ədəbiyyatın, incəsənətin müxtəlif sahələri ilə bağlı söylədiyi fikirlər yer almışdır. Həmçinin Heydər Əliyevin sənət xadimləri ilə unudulmaz görüşləri, onlara göstərdiyi qayğısı, diqqəti tədqiqatda xüsusi qeyd olunur.

Kitab elmi-konseptual xarakterdə olduğundan tədqiqatçı-alimlər, ziyalılar, tələbələr, magistrilər və doktorantlar üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 20 aprel 2007-ci il tarixdə imzaladığı “Azərbaycanda kitabxanaların fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması haqqında” Sərəncamında deyilir: “Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında” 2004-cü il 12 yanvar və “2005-2006-cı illərdə Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə çapı nəzərdə tutulan əsərlərin siyahısının təsdiq edilməsi haqqında” 2004-cü il 27 dekabr tarixli sərəncamlarına əsasən, milyonlarla ədəbiyyat nəşr olunmuş və ölkə kitabxanalarına hədiyyə edilmişdir. Yeni nəşrlər kitabxana fondlarını və onlardan istifadə imkanlarını xeyli genişləndirmişdir.

Bu nəşrlər sayəsində gənc nəslin latın qrafikası ilə çap olunmuş bədii və elmi ədəbiyyata ehtiyacının ödənilməsi istiqamətində mühüm işlər görülmüşdür. Lakin həmin kitabların satışının nəzərdə tutulmaması və kitab həvəskarlarının öz şəxsi kitabxanalarını latın qrafikasında nəfis şəkildə nəşr olunmuş ədəbiyyat nümunələri ilə zənginləşdirmək məqsədilə Dünya ədəbiyyatının görkəmli nümayəndələrinin əsərlərinin Azərbaycan dilində nəşr edilməsi də təqdirəlayiq bir iş, ulu öndərin başladığı işin davamı kimi qiymətləndirilməlidir.

Azərbaycanın kitabçılıq işi sahəsində strateji əhəmiyyətə malik olan proqram xarakterli bu məsələlər professor Abuzər Xələfovun məlum monoqrafiyasında elmi müstəvidə əsaslı surətdə təhlil olunmuşdur [17, s. 312].

Heydər Əliyev. “Müstəqilliyimiz əbədidir” çoxcildliyinin “Azərnəşr” tərəfindən çapdan buraxılmış 42-ci cildində – ümummilli lider Heydər Əliyevin 2002-ci ilin oktyabrın 14-də İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələrin dövlət başçılarının İstanbulda keçirilmiş VII zirvə görüşündəki nitqi də yer almışdır.

Nəşrin buraxılışına məsul Prezident Administrasiyasının rəhbəri, akademik Ramiz Mehdiyevdir.

Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin çoxcildlik əsərlərinin oxuculara təqdim olunması bu cildində İstanbulda İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələrin dövlət başçılarının VII zirvə görüşündə ulu öndərin çıxışları, dövlət və hökumət başçıları ilə danışıqları, Azərbaycana gələn bir sıra xarici dövlət və hökumət nümayəndələri, tanınmış ictimai-siyasi xadimlər, beynəlxalq təşkilatların rəhbərləri ilə yüksək səviyyəli görüşlərinə dair materiallar, KİV-ə verdiyi bəyanat və müsahibələr dərc edilmişdir.

Kitabda, həmçinin Ulu öndərin Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, böyük şair və dramaturq Hüseyn Cavidin ev-muzeyinin açılış mərasimində, Bakı Metropoliteninin 35 illik yubileyinə həsr olunmuş təntənəli mərasimdə nitqləri, ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafı və ictimai-siyasi həyatından bəhs edən materiallar, Şəkiyə səfəri zamanı şəhər sakinləri ilə görüşlərdəki nitq və çıxışları, Dağlıq Qarabağ probleminə dair prinsiplial mövqeyi öz əksini tapmışdır.

ƏDƏBİYYAT

1. *Dünyanı heyran qoyan insan/İdeyanın müəllifi və buraxılışa məsul Ramiz Mehdiyev.- Bakı: Azərnəşr, 2004.- 376 s.*
2. *Mərdanov M. Azərbaycan təhsil tarixi: 4 cildə.- Bakı, 2011.- CII.- S.241*

3. Qasımlı M. Heydər Əliyev – istiqlala gedən yol (1969-1987-ci illər).- Bakı: Bakı Universiteti nəşriyyatı, 2006.- 608 s.
4. Heydər Əliyev və Bakı Dövlət Universiteti: buraxılışa məsul, ön sözün və məqalələrin müəll. Misir Mərdanov;/ Tərt. ed. Əli Əhmədov.- Bakı, 1997.- S.4.
5. Əliyev Heydər. Müstəqilliyimiz əbədidir: Çıxışlar, nitqlər, bəyanatlar, müsahibələr, məktublar, məruzələr, müraciətlər, fərmanlar [Mətn]. Fevral, 2000 - mart, 2000 K.25 /H. Əliyev; burax. məs. R. Mehdiyev.- Bakı: Azərənəşr, 2008.- S.117.
6. Bakı Dövlət Universitetinin dünya şöhrətli məzunu / Burax. məsul, ön söz və məqalələrin müəllifi MEA-nın müxbir üzvü, prof. Abel Məhərrəmov.- Bakı: Bakı Universitetinin nəşriyyatı, 2001.- S.21.
7. Heydər Əliyev və Şərq: - / 6 cildə: Türkiyə Cümhuriyyəti.- Bakı: Çarşıoğlu, 2003.- Kitab IV.- S.8.
8. Türkiyənin Atatürk Kültür, Dil və Tarix Yüksək Qurumunun sədri professor Sadiq Kamal Tural və Atatürk Araşdırmalar Mərkəzinin sədri professor Mehmed Saray ilə görüş: İlham Əliyev. İnkişaf məqsədimizdir: 10 cildə.- Bakı: Azərənəşr, 2012.- Kitab VI.- S.165-166.
9. 29 dekabr 2000- ci il "Kitabi- Dədə Qorqud" dastanının 1300 illik yubileyi şərəfinə həsr olunmuş Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyevin adından Güllüstan sarayında keçirilən rəsmi qəbulda Prezident Heydər Əliyevin nitqi: Əliyev Heydər. Müstəqilliyimiz əbədidir.-Bakı: Azərənəşr, 2010.- Kitab 31.-S.283.
10. Əliyev Heydər. Müstəqilliyimiz əbədidir. Çıxışlar, nitqlər, bəyanatlar, müsahibələr, məktublar.- Bakı: Azərənəşr, 2009.- K. 25.- S.296.
11. "Heydər Əliyev irsi və Azərbaycanın müasir inkişafında İlham Əliyev mərhələsi" Beynəlxalq elmi-praktik konfrans /Elmi red. və ön söz. müəll. Fizika –Riyaziyyat elmləri doktoru, professor Asaf İsgəndərov.- Bakı, 2007.- 280 s.
12. Əliyeva İ.Ulu öndər haqqında 37 miniatür kitab çap olunmuşdur//Azərbaycan.-2013.-S.3.
13. Zəmanəmizin ən böyük Azərbaycanlısı/Tərt.ed. Nurlana Əliyeva və b.- Bakı: Nurlan, 2007.-407s
14. Maraqlı insan haqqında maraqlı kitab /Heydər Əliyev.- Bakı: Şəxsiyyət və zaman roman tədqiqatın son kitabları çapdan çıxmışdır. AzərTac: Azərbaycan.- 2013.- 4 aprel.- S..2.
15. Xələfov A. Heydər Əliyev və Azərbaycan kitabxana işi. B.: Azərənəşr, 2006. – 312s.
16. Mahmudov Y. Heydər Əliyev ideyalarının zəfər yürüşü.- Bakı: Təhsil, 2011.- S.335.
17. Andriyanov V., Hüseynbala Mirələmov. Görkəmli adamların həyatı: Heydər Əliyev/ Viktor Andriyanov, Hüseynbala Mirələmov.- Bakı: Nurlan, 2008.- 562 s. (Azərbaycan dilində) .
18. Abbasov V.M. Liderlik fəlsəfəsi.- Bakı : Təhsil, 2004-204 s.

19. Əfəndiyev T. Heydər Əliyev və milli-mənəvi dövrlərimiz. Bakı, 2011.- 260 s.
20. Əliyev Heydər. Müstəqilliyimiz əbədidir: Çıxışlar, nitqlər, bəyanatlar, müsahibələr, məktublar, məruzələr, müraciətlər, fərmanlar [Mətn].- oktyabr, 2002 - noyabr, 2002- /H. Əliyev; burax. məs. R. Mehdiyev.- K.42.- Bakı : Azərənəşr, 2012.- C.42.
21. Xələfov A. Heydər Əliyev: Bibliografik məlumat kitabı /Red. və ön sözün müəllifi A.M.Məhərrəmov. –B.: Bakı Universiteti Nəşriyyatı, 2003. – 434s. S.A.Sadiqova ilə birlikdə.

ВАЖНОСТЬ КНИГ ПО ИЗУЧЕНИЮ НАСЛЕДИЯ ГЕЙДАРА АЛИЕВА

СУЛЕЙМАНОВ Р.И.

РЕЗЮМЕ

В статье говорится, что архитектор и основоположник современного Азербайджанского государства, всемирноизвестный политический деятель и гений всех времен, общенациональный лидер нашего народа Гейдар Алиев, во все времена своей жизни и деятельности, придавал огромное значение Азербайджанской книге и относился с заботой ее развитию и прогрессу. Временами философы, культурологи, языковеды, историки, литературоведы, книговеды, биб- лиотековеды, социологи, экономисты и учёные из других областей, посвящали жизни и деятельности и ценнейшему наследию великого лидера, ему и его произведениям фундаментальные монографии, научные произведения, и несмотря на то что эта работа будет продолжаться тысячелетиями, значимость его богатого наследия в передаче будущим поколениям является одной из основных целей научной статьи.

Ключевые слова: Общенациональный лидер, книжная культура, государственные атрибуты, фундаментальные книги, миниатюрные издания, книга-альбом

THE IMPORTANCE OF BOOKS IN THE STUDY OF THE RICH HERITAGE HEYDAR ALIYEV

SYLEYMANOV R. I.

SUMMARY

The article says that the architect and founder of the modern state of Azerbaijan, a world- renowned politician and genius of all time, our national leader Heydar Aliyev, at all times of his life and work, attached great importance to Azerbaijan

book and cared about its development and progress. At times, philosophers, cultural, linguists, historians, literary critics, bibliographers, librarians, sociologists, economists and scientists from other fields, devoted fundamental monographs, scientific works to life and work and most valuable heritage of the great leader, to him and his works, and despite the fact that this work will continue for thousands of years, the significance of its rich heritage in the transmission to future generations is one of the main objectives of the scientific article.

Keywords: National leader, book culture, state attributes, miniature editions, the book-album